కథానిక :

రాజులు

★

శ్రీ పైడిమర్రి వెంకటసుబ్బారావు

'బియ్యంలో పోటెయ్యడానికి ఎవరూ రాలేదు అక్కయ్యా ! ఎంతకూలి యిస్తానన్నా గానీ" అన్నది సుశీల దిగులు పడుతూ పొరుగింటి సీతమ్మతో.

'రాజుల్ని పిలవక పోయావా ?' అన్నది సీతమ్మ.

'ఔనుగదూ !' అంటూ మరచిన పాఠాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకొన్న విద్యార్థిలాగా సుశీల యింటి వెలుపలకు వచ్చింది.

'రాజులూ ! ఓరాజులూ' అని కేక పెట్టింది.

పదినిముషాలు కాలేదు. సుశీల వాకిట్లోనే నిల్చుండి ఎదురు చూస్తున్నది. పొడుగాటి నల్లటి శరీరం. పెరిగి నెరసిదుమ్ము పట్టిన తలా, గడ్డం. చింపులు వ్రేలాడుతూ ఉన్న మొలకు కట్టిన గుడ్డ. లెక్క లేని ఛిద్రాలతో లోపల ఉన్న శరీరాన్ని కనిపింప జేసున్న కప్పుకున్న అంగవస్త్రం. నేలకు చూస్తూ అడుగడుగూ యెత్తి పెడుతూ ఆముదుసలి కంకాళం వచ్చి నిల్చున్నిది చేతిలోని చిప్పతో.

'ఏం. ఒరే, పిలిస్తే వినబడలేదూ? ఒరే!... రాజులూ ! బియ్యం పోటెయ్యాలి. రా ! లోపలికి' అన్నది సుశీల యింట్లోకి పోతూ. మారు మాట్లాడకుండా రాజులు తలవంచుకొని ఆమెవెంట వెళ్లాడు. మెరికెలతో ఉన్న ముడిబియ్యం రోటిలో పోసింది సుశీల. రాజులు చేతిలోని బొచ్చెదూరంగా పెట్టాడు. సుశీల రాజులు యిద్దరూ కలిసి దంచారు కొంచెంసేపు. సుశీల పోటుపడుతూన్న బియ్యం చేటలో పోసి చెరిగి తవుడు వేరేతీసి, జల్లెడతో తిప్పి నూకలు బియ్యం, మెదుగని మెరికలు వేరు చేస్తూ ఉన్నది. రాజులు మెరికలు దంచి పోస్తున్నాడు. ఆమె చేటలో పోసి చెరిగి బియ్యం కోడుతూ సన్న నూకలు తీసి, నేముతూ రాళ్లు, నూకలు బియ్యం వేరుచేసి, చివరకు యిసుక రాళ్లతో మిగిలిన బియ్యపు నూకలను పోటు వేస్తే రాళ్లు ఏరుతూ కూర్చున్నాడు రాజులు. మొత్తం బియ్యం, మళ్ళీ ఒకసారి రోట్లో పోసి యిద్దరూ కలిసి పండ్లనీడలు కనబడేలాగు పోటు వేశారు. పూట అంతా అక్కడే గడిచింది.

సుశీల, రాజులుబొచ్చెలో పట్టెడన్నం, ఒక రొట్టెతుంప, పప్పుకూర, పచ్చడితెచ్చి పడవేసింది. రాజులు అక్కడే కూర్చుని తిన్నగా ఆరొట్టెముక్క తిన్నాడు. కొంచెము అన్నము మిగిలించుకొని బొచ్చె చంకన పెట్టుకొని బయలుదేరాడు నిర్ణయములేని తన తావుకు.

'ఉడుకన్నం వండి నాక పెడతారా రాత్రికి రాజులూ ! అప్పలు మడిలోఉన్నవి. కొంచెము తాళు కోయిస్తా' అన్నది సుశీల పోతున్న రాజులును ఆపి.

'వద్దులే బ్రాహ్మణమ్మా ! ఇప్పటికి చాలు. రేపు యిత్తువులే.' అంటూ నిలువకుండా వెళ్లాడు రాజులు.

2

'గాలమ్మయింట్లో పసులదగ్గర పేడకళ్ళు తీసి రావాలి' అంటూ రాజులు ఆ సంసార్లయింట్లోకి పోయాడు.

'రాజులూ ! రాజులూ!' అంటూ కేకలు పెడుతూ తిరుగుతున్నారు కొంచెము పెద్దపిల్లలు.

'బూచీ బూచీ' అని దూరంగా పరుగెత్తుతున్నారు చిన్నపిల్లలు.

'పాడిపంటలు మాకు భగవంతు డిస్తాడు.
వానిదయ ఉండేను లోప మేమీలేదు,

బీదసాద మాకు సోదరీ సోదరులు.
పెట్టిపోతలు మాకు విడిపోని ధర్మాలు
లేదు లేదను మాట లేదు మామాటల్లో..." అని

పాడుతూఉన్న పెద్దమ్మాయి పాట చాలించి, 'అమ్మా! రాజులు వచ్చాడు' అని అరచింది.

'రాజులూ! రాత్రి అన్నానికి రాలేదేం ?" అడిగింది గాలమ్మ.

'బ్రాహ్మణమ్మ గారింట్లో పెట్టారు... చీపురు యియ్యి' అని చీపురు పుచ్చుకొని దొడ్డి చిమ్మాడు, పేడకళ్లు తీశాడు.

'రాజులూ! పొయ్యిలో కట్టెలు ఇల్లా తెచ్చి పెట్టు' అన్నది గాలమ్మ. రాజులు మాట్లాడకుండా కట్టెలు తెచ్చి వేశాడు.

'మళ్ళీరా రాజులూ! అన్నం పెడుతా!' అన్నది గాలమ్మ. రాజులు మాట్లాడకుండా వెళ్ళుతున్నాడు.

'ఎక్కడికి రాజులూ!' అన్నది గాలమ్మ.

'లక్ష్మమ్మ గారింటికి'

'మళ్ళీరా! అన్నం పెడుతా! రాకపోయేవ్!'

జవాబులేదు. వెళ్ళాడు.

3

రాధాయమ్మ యింట్లో భోజనాలు జరిగినవి. నారాయణమ్మ తప్ప అంతా వెళ్ళారు. లోకాభిరామాయణం మొదలయింది గృహచ్ఛిద్రాలతో.

'ఏమే అక్కయ్యా! ఊళ్ళో యెట్లున్నదే! పేరమ్మగారి పిల్లాడిస్థితి ఏమనుకుంటున్నారే!' అన్నది రాధాయమ్మ.

'ఏమనుకుంటున్నారక్కయ్యా!' నిన్న తెల్లవారుజామున నాలుగటూ రెండిటూ వెళ్లాయి. కళ్లు పెడతల కీడ్చుకపోయాయి. మంచము పట్టాడు. రెండుగంటలకిందట గొల్లుమన్నట్లున్నారు' అన్నది నారాయణమ్మ.

'అందరూ వెళ్లిపోతున్నారు. మేము వెళ్లుదామంటే ముసలమ్మ మంచం పట్టింది. కాలు పెకలడం లేదు.'

'మేమూ వెళ్లుదామనుకుంటే మానాన్న ఊరికెళ్ళి వారంరోజులైనది. రాలేదు. ఎట్లా ఉండాలబ్బా!'

'ఇంట్లో పదిమంది ఉన్నవాళ్ల కేం తెలియదు కాని ఒంటరిగా ఉన్నవాళ్లకు కష్టమేనమ్మా?'

'పాపము రాజులు అయినయిల్లు, కాని యిల్లు అనకుండా తిరుగుతాడు. ఈరోజులలో వాడికి కష్టమే అక్కయ్యా!

'ఏమో? ఈరోజు వాడు కనబడనే లేదు.'

'మాఅమ్మ అన్నానికి వస్తాడేమోనని ఎదురు చూసింది. వాడికి సుస్తీగా ఉన్నదని యెవరో చెప్పినట్లున్నారు.'

'ఈరోజులలో యేసుస్తీ అయినా అదే అంటారు. దగ్గరికైనా పోరు.'

'ఎట్లా ఉందో తెలుసుకోవాలక్కయ్యా! వాడిని అడిగే వాళ్లెవరు? ఏంసుస్తీచేసిందో చూచి వత్తాం?"

'సరే, అక్కడికి వెళ్లివత్తాం, ఏం పరవాలేదు. దేవుడున్నాడు, అక్కయ్యా! మళ్ళీ వస్తా' అంటూ నారాయణమ్మ తనయింటికి బయలుదేరింది.

'రాజులుకు జావపోస్తే బాగుంటుంది. దప్పికంటున్నాడు. మంచినీళ్ళు వట్టి వెందుకుపోస్తా' రనే వాళ్ళొకరైతే, మీద యీగలు వాలుతున్నాయి. విసురాలి' అంటూ చేతితో యీగలు తోలుతున్నారింకొకరు. రామస్వామి అరుగుదగ్గర పంచలో వళ్లు తెలియకుండా పడిఉన్న రాజులు చుట్టు జనం ఇసుకవేస్తే రాలకుండా మూగిఉన్నారు. పిల్లలూ పెద్దలు భయమనే మాటలేకుండా ఒకరివెంట ఒకరు చేరుతున్నారు.

'దూరంగా ఉండండి మీరంతా, పిల్లలూ మీరు వెళ్లండి యిండ్లల్లోకి' అంటున్నారొక పెద్దమనిషి.

'వాడి గొంతులో నీళ్లుపోస్తే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారంగా ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవలసి వస్తుంది. మాలలతో కూడుతిన్నాడు వాడు.' అనేమాటలు కూడా అంటున్నారు ఇంకొకవైపు సనాతన ధర్మపరాయణ శాస్త్రుల్లొకరు.

కాని యెవరు వింటారు యీమాటలు. ఊళ్ళో ఆబాల గోపాలం కట్టలు కట్టుకొని వస్తూనే ఉన్నారు. రాజులుకు కలరా తగిలిందని అందరికీ తెలుసు.

'ఏం కావాలి రాజులూ !' అని రాజులు దగ్గిరికిపోయి అడిగిందొక ముసలమ్మ.

'వాడికి నువ్వులు వేసిన రొట్టె చాలా యిష్టం' తింటారేమోనని తెచ్చా" నన్నది గుడ్డచాటున రొట్టె తెచ్చిన యింకొక సంసార్ల యిల్లాలు.

'అయింది వాడిపని, ఏంతింటా డిప్పుడు ?' అని పెదవి విరచి చెప్పాడు రెప్పగొట్టకుండా చూస్తూనిల్చున్న పెద్దమనిషి ఒకరు.

'ఎక్కడి పుట్టాడో ? ఎవరికీ తెలియదు. వచ్చినప్పటినుండి పిల్చినవాళ్లకు కాదనకుండా చెప్పిన పనల్లా చేసినాడు... అంతా పిచ్చివాడని అనుకున్నారు.... పాపం రాజులు' అన్నది ఒక యిల్లాలు.

'వాడు తన లెక్కలు దాచుకోకుండా ఈ ఊరికే అర్పించుకొన్నాడమ్మా !' అన్నది. నీళ్లకడవ భుజాన పెట్టుకొని నిల్చున్న ఒక నడి యీడు మనిషి.

'నాడీమాత్రాము ఎట్లున్నదో ?' అంటూ నాడీ చూసి, 'నాడీ దొరకడము లేదు,' అన్నాడొక యువకుడు.

ఇంకొక అనుభవశాలి అయిన వృద్ధు ఆమాటను ఖాయపరచాడు. గ్రామమంతా కదలి వచ్చింది. నలువైపులా మూగింది. కన్నీటిచుక్కలు పూలవానలాగా జల్లున రాలాయి. రాజులు ఆ జనాన్నంతా ఒక్కసారి కన్ను తెరచి చూచాడు. మళ్ళీ కళ్లుమూశాడు. చివర శ్వాస పీల్చాడు.

వాడికి యిల్లులేదు. డబ్బులేదు. బిడ్డలు లేరు. చుట్టాలులేరు. వాడెవరో ? ఏగ్రామమో తెలియని పిచ్చివాడు రాజులు. నల్లా తెల్లా తెలియకుండా సేవచేశాడు. వాడిసేవకు ఋ.పడ్డ ఆ అగ్రహారమే వాడి సర్వస్వము. పెండ్లి పల్లకీలాగా జనమంతా వెళ్లి వాడి భౌతిక దేహానికి సంస్కారం చేశారు. ఈ సంగతంతా గుర్తుచేసుకొని మాఊరి వేదాంతి, 'యిదంతా నిష్కామ కర్మఫలితం' అన్నాడు.

— —

నూతన గీతి

★ శ్రీ మొక్కపాటి కృష్ణమూర్తి

ఉదయ రోచిస్తరంగమ్ముల
చెదరు రాత్రీకుంతలమ్ముల
ముదురుకొను కాంతులకు తమిగొని,
నిదురగొను భావములె మేల్కనె!
విశ్వమోహన విమల గీతము
విందువో సఖుడా!

తళుకుజుక్కల మినుకు మను కత
అంతు జిక్కని ఆకసము వెత
అలరు టోవరి అలికుమారకు
వలపు కలుముల సొదలు గలవిక
విందు రావోయి!

కోటి గొంతుల కొసరు కోరిక
నేటి మానవు సూటి పూనిక
ఏటి తరగల తేటిపాటల
తేలివచ్చెను తీయతీయగ
అచ్చమగు మాటొకటి ఉన్నది
ఆల కింతువుగా!

విలువలేని వినూత్న గీతుల
విరుల వీథుల చివురు మేడల
పరువుతక్కువ కరువలికి జత
పరువు లెత్తే పాటద్రిమ్మరి
మాట లనియెదవో!

ఈయుగాది నవోదయమ్మున
ఏ జగా తరి తీపు లూరసెనొ!
పిందె దొడిగిన వేపపువ్వు తొలి
చిన్నిపాటల చివురుటడుగుల
చిన్నెలే ఎందున్!

———